

## ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

### ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΜΑΪΟΣ 2021

#### ΚΕΙΜΕΝΟ 1

*[Το Κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται στην κρίση της πανδημίας, εξαιτίας του κορωνοϊού, που ξέσπασε στη χώρα αρχές Μαρτίου του 2020]*

#### Ο ρόλος της φιλανθρωπίας στην κρίση

[1] Τα αντανάκλαστικά της **φιλανθρωπίας** στην κρίση του κορωνοϊού υπήρξαν άμεσα και εντυπωσιακά. Περισσότερα από 140 εκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν (ή θα διατεθούν) για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας στην Ελλάδα: επί του παρόντος, στη συντριπτική τους **πλειοψηφία**, σε **νοσοκομειακό** εξοπλισμό και υλικά για το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Περισσότερες από 70 επιχειρήσεις, ιδιώτες και φυσικά όλα τα φιλανθρωπικά Ιδρύματα της χώρας ανακοίνωσαν δωρεές που συμβάλλουν ήδη στη μεγάλη μάχη με την πανδημία.

[2] Τα πραγματικά οφέλη και η συμβολή της φιλανθρωπίας όμως δεν είναι (μόνο) τα χρήματα. Η κρίση της πανδημίας αλλάζει τον τρόπο που λειτουργεί η φιλανθρωπία, το πώς η κοινωνία την αντιλαμβάνεται, αλλά και τον συνολικό αντίκτυπό της. Ας ξεκινήσουμε από το τελευταίο.

[3] Γιατί όμως να υπάρχει η φιλανθρωπία και να μην τα κάνει όλα το κράτος; Η φιλανθρωπία έχει πολλά συγκριτικά **πλεονεκτήματα**, τα οποία σε μια κρίση αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Η φιλανθρωπία κινείται με μεγαλύτερη ταχύτητα και ευελιξία, τόσο στην εκταμίευση μεγάλων ποσών χρημάτων, όσο και στην προμήθεια υλικού, χωρίς **γραφειοκρατία** και καθυστερήσεις. Επίσης, η φιλανθρωπία διαθέτει εμπειρία αλλά και πρόσβαση σε καινοτόμες και πρακτικές λύσεις σε μια κρίση **πρωτόγνωρη** σε πολλά επίπεδα και που εξελίσσεται με ταχύτητα, αυτό είναι σημαντικό.

[4] Τρίτον, η φιλανθρωπία μπορεί και αξιοποιεί επαφές και διασυνδέσεις, οι οποίες σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον αγοράς εξοπλισμού παγκοσμίως, έχουν φανεί αποτελεσματικές.

[5] Η φιλανθρωπία επιτελεί επίσης το κρίσιμο έργο της υποστήριξης των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, των οποίων ο ρόλος και το αντίκτυπο της δράσης αναμένεται να μεγιστοποιηθεί το επόμενο διάστημα, ιδιαίτερα όσον αφορά τη στήριξη των πιο ευπαθών ομάδων – τους ηλικιωμένους, τα παιδιά χωρίς οικογένεια, τους χρόνια πάσχοντες, τους άστεγους, τους πρόσφυγες.

[6] Η φιλανθρωπία δεν μπορεί, ούτε σκοπεύει να αντικαταστήσει το κράτος. Οφείλει να συνεργάζεται με το κράτος και να το συμπληρώνει ουσιαστικά, καλύπτοντας τα κενά και τις εγγενείς αδυναμίες του μέσα από μια σχέση αμοιβαίας συνεργασίας.

[7] Πέρα από τις δωρεές, ολόκληρη η κοινωνία των πολιτών δείχνει να έχει αντεπεξέλθει δυναμικά στην κρίση αυτή. Περισσότεροι από δέκα χιλιάδες συμπολίτες μας δήλωσαν εθελοντές και συμμετέχουν ενεργά σε τυπικά και άτυπα

δίκτυα συμπαράστασης και ενεργούς υποστήριξης. Χιλιάδες ευρώ εκταμιεύονται, με οργανωμένο ή ανοργάνωτο τρόπο, για τη στήριξη του ΕΣΥ και την προστασία των πιο ευάλωτων. Σύσσωμη η ελληνική κοινωνία συμμετέχει ενεργά σε μια κοινή, εθνική προσπάθεια αλληλεγγύης.

[8] Είναι η ίδια κοινωνία που, τον Οκτώβριο του 2019, συγκαταλεγόταν ανάμεσα στις χειρότερες (125η από τις 126) χώρες στον κόσμο στο World Giving Index, τον παγκόσμιο δείκτη μέτρησης της κοινωνικής προσφοράς. Ο δείκτης αυτός μετρά την προσφορά σε τρεις άξονες: βοηθώ ένα άγνωστο, προσφέρω χρήματα, προσφέρω εθελοντική εργασία. Είναι επίσης η ίδια κοινωνία που δεν έχει καμία εμπιστοσύνη (μόλις 13%) στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, σύμφωνα με έρευνα του 2018.

[9] Κάτι λοιπόν αλλάζει στην Κοινωνία των Πολιτών προς το καλύτερο.[...]Ας επικεντρωθούμε στην προσπάθεια διατήρησης, οργάνωσης και ενδυνάμωσης του δυνατού ρεύματος κοινωνικής αλληλεγγύης και προσφοράς που επιδεικνύει η κοινωνία, ώστε να αποτελέσει παρακαταθήκη για την επόμενη γενιά ενεργών πολιτών. Ας αναλάβει επιτέλους το κράτος το ρόλο που του αρμόζει στο συντονισμό, τον έλεγχο και τη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών.

[10] Οφείλουμε όλοι- ιδρύματα, εταιρείες, οργανώσεις, κράτος και κοινωνία, να αφουγκραστούμε τα σημαντικά μαθήματα αυτής της ιδιαίτερης περιόδου και να δούμε το ρόλο της φιλανθρωπίας και της κοινωνίας των πολιτών με την ολιστική, στρατηγική, ενεργή, απαιτητική ματιά που της αρμόζει.

Μυρτώ Ξανθοπούλου, εφημ. Η Καθημερινή, 15-4-2020

## ΚΕΙΜΕΝΟ 2

*[Το μυθιστόρημα της Ρέας Γαλανάκη «Άκρα ταπείνωση» εστιάζεται στη νύχτα που πυρπολήθηκε η Αθήνα, Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο της κρίσης που ταλαιπώρησε τη χώρα. Μια πρώην φιλόλογος και μία πρώην ζωγράφος συγκατοικούν σε έναν ξενώνα για άστεγους. Ο Ορέστης και η Δανάη, τα παιδιά τους, τις επισκέπτονται στον ξενώνα, βραδιά γενεθλίων της μιας, πριν από τη μεγάλη νύχτα της πυρπόλησης της πόλης. Στην επίσκεψή τους αυτή αναφέρεται το απόσπασμα. Ένα τρίτο πρόσωπο από τον ξενώνα κρυφακούει τη συνομιλία του Ορέστη και της Δανάης, οι οποίοι φέρνουν τα νέα από τον έξω κόσμο].*

Ο Ορέστης άκουγε τη Δανάη που είχε καθίσει επίσης στο χαλί, κοντά του, κι αυτή με γυρισμένη την πλάτη προς την πόρτα – έκανες καλού κακού ένα βηματάκι προς τα πίσω για να αισθάνεσαι πιο ασφαλής. Τότε ήταν που άκουσες εκείνο το ανήκουστο από το στόμα της Δανάης, ότι μπορεί δηλαδή να κλείσει, λέει, η κυβέρνηση τον ξενώνα σας, όλους τους ξενώνες. Οι μισθοί των κοινωνικών λειτουργών είχαν κοπεί πολύ, υπήρχαν φήμες ότι σε λίγο θα κοβόντουσαν για δεύτερη φορά ακόμα πιο βαθιά, δύσκολα θα ζούσαν πια οι εργαζόμενοι όπως εκείνη, όχι βεβαίως οι ανώτεροί τους, που στηρίζονταν ποιος ξέρει πού, το πιθανότερο στο μαύρο χρήμα. Ο καθένας έβλεπε τι συνέβαινε τριγύρω, αδικία ατιμώρητη, παραβίαση των συνταγματικών δικαιωμάτων, κατάργηση των κεκτημένων, πορεία προς τον όλεθρο των πιο φτωχών, των πιο τίμιων μέσα στην κοινωνία, την κομμένη ενώ ένας άγριος ένας δίκαιος θυμός να κουφοβράζει από παντού.

[...]Λάθη, προσπάθειες και πάλι λάθη, τι θα απογίνει ο πολύς ο κόσμος, μελαγχόλησε (η Δανάη).Γι αυτό συζητούνε και πάλι το κλείσιμο όλων των ξενώνων, εκτός από τις απολύσεις ή έναν συνδυασμό τους ίσως. Ακουγότανε όλο και πιο

συχνά, και μάλιστα από επίσημα χείλη ότι έπρεπε να κλείσουν οι ξενώνες παρόλο που αυτό σκόνταφτε στην ευρωπαϊκή νομοθεσία. Έδινε και άφθονα χρήματα η Ευρώπη για τη λειτουργία τους, μπορεί αυτό να υπήρξε η βασική αιτία δημιουργίας τους πριν από μια δυο δεκαετίες, αναρωτιέται όμως κανείς, όπως συμβαίνει πάντοτε σ' αυτόν τον τόπο, αν πήγαιναν όλα τα χρήματα σε τούτο τον σκοπό ή αν κάποιои τα έπιαναν. Κυκλοφορούσαν τέτοιες φήμες.

Ρέα Γαλανάκη, Η άκρα ταπείνωση, εκδ. Πατάκη, σελ. 54-57

### **ΘΕΜΑ Α**

Σε μία παράγραφο 70-80 λέξεων να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας τα πλεονεκτήματα της φιλανθρωπίας τα οποία επισημαίνει η συντάκτρια.

**Μονάδες 15**

### **ΘΕΜΑ Β**

#### **Ερώτημα 1**

Να χαρακτηρίσετε το είδος του Κειμένου 1 (δοκίμιο, άρθρο, επιφυλλίδα). Να θεμελιώσετε την επιλογή σας σε δύο (2) χαρακτηριστικά του αντίστοιχου κειμενικού είδους κάνοντας μία αναφορά για το καθένα στο Κείμενο. (μονάδες 9)  
Στη συνέχεια να παρουσιάσετε από έναν λόγο για τον οποίο απορρίψατε τα άλλα δύο κειμενικά είδη (μονάδες 6).

**Μονάδες 15**

#### **Ερώτημα 2**

**α.** Ποια είναι η θέση της συντάκτριας στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1;  
Πώς αποδεικνύει τον ισχυρισμό της; Θεωρείτε υποκειμενική ή αντικειμενική την προσέγγισή της;

**Μονάδες 6**

**β.** Πώς συνδέονται νοηματικά και εκφραστικά η τρίτη, τέταρτη και πέμπτη παράγραφος του Κειμένου 1;

**Μονάδες 4**

#### **Ερώτημα 3**

**α.** Να σχολιάσετε τη χρήση της υποτακτικής από τη συντάκτρια στα παρακάτω τμήματα λόγου της έκτης παραγράφου του Κειμένου 1.

- ούτε σκοπεύει να αντικαταστήσει το κράτος.
- Οφείλει να συνεργάζεται με το κράτος και να το συμπληρώνει ουσιαστικά.

**Μονάδες 6**

**β.** Από το β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων να σχηματίσετε μια νέα παράγωγη λέξη (απλή ή σύνθετη): **φιλανθρωπίας, πλειοψηφία, νοσοκομειακό, πλεονεκτήματα, γραφειοκρατία, πρωτόγνωρη.**

**Μονάδες 9**

### **ΘΕΜΑ Γ**

Ποιες πληροφορίες παρέχει το απόσπασμα του Κειμένου 2 για την κατάσταση της χώρας; Ποιο είναι το είδος του αφηγητή [ομοδιηγητικός / ετεροδιηγητικός] που επιλέγει η συγγραφέας και ποια επίδραση ασκεί αυτή η επιλογή της στον αναγνώστη;

Να απαντήσετε σε ένα κείμενο 150-200 λέξεων.

**Μονάδες 15**

### **ΘΕΜΑ Δ**

Μία από τις απόψεις που διατυπώνονται σε περιόδους κρίσεων είναι ότι «όλοι μας είμαστε πολύτιμοι, η ανθρώπινη ζωή δεν μπορεί να μετριέται ούτε να υπολογίζεται σε αξία από κανέναν».

Με αφορμή την άποψη αυτή συντάσσετε ένα δοκιμιακό κείμενο, στο οποίο προσδιορίζετε την έννοια της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και καταγράφετε τα συναισθήματα που σας γεννούν τα κύματα κοινωνικής αλληλεγγύης που εκδηλώνονται σε περιστάσεις πολιτισμικών κρίσεων με σκοπό την προστασία του ανθρώπου και της αξιοπρέπειάς του. Το δοκίμιό σας να έχει έκταση 350-400 λέξεων.

**Μονάδες 30**

